

РОЗДІЛ 7 ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ І ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 81'37:61=161.2=111=112.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.43.1.35>

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ОДУЖАННЯ» В УКРАЇНСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT OF “RECOVERY” IN UKRAINIAN, ENGLISH AND GERMAN LANGUAGES

Луцак С.М.,

orcid.org/0000-0002-6862-5838

*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри мовознавства*

Івано-Франківського національного медичного університету

Юрчак Г.М.,

orcid.org/0000-0002-2740-9012

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовознавства*

Івано-Франківського національного медичного університету

Косило Н.В.,

orcid.org/0000-0002-2788-6775

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовознавства*

Івано-Франківського національного медичного університету

Чура Ю.О.,

orcid.org/0009-0007-6515-0412

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри мовознавства*

Івано-Франківського національного медичного університету

Дослідження присвячене комплексному зіставному аналізу мовних засобів вербалізації концепту «одужання» в українській, англійській та німецькій лінгвокультурах. Актуальність роботи детермінована посиленням антропоцентричної парадигми в сучасному мовознавстві, а також зростанням наукового інтересу до мовної репрезентації ментальних процесів, пов'язаних зі здоров'ям людини. Системне зіставлення способів об'єктивації зазначеного концепту в генетично споріднених (англійська, німецька) та неспорідненій (українська) мовах відкриває перспективи для глибшого розуміння національно-культурної специфіки світосприйняття різних соціумів.

Методологічну основу роботи становлять як загальнонаукові методи аналізу та синтезу, так і спеціальні лінгвістичні підходи, що забезпечило комплексність та об'єктивність отриманих результатів. Провідними є описовий метод, метод концептуального аналізу для моделювання семантичної структури концепту, компонентний аналіз для виявлення диференційних сем, а також порівняльний метод для зіставлення мовних одиниць у трьох лінгвокультурах. Важливим інструментом став корпусний підхід, що передбачав залучення даних збалансованих національних корпусів: Британського національного корпусу (BNC), корпусу німецької мови DeReKo (Deutsches Referenzkorpus) та Генерального регіонально анотованого корпусу української мови (ГРАК). Інтеграція цих методів уможливила проведення кількісного та якісного аналізу лексичних одиниць, що номінують концепт «одужання», ідентифікацію культурно-специфічних метафор та верифікацію висновків на основі емпіричного матеріалу.

Проведене дослідження доводить, що за універсальним біологічним процесом відновлення здоров'я приховані глибокі національно-культурні відмінності, зафіксовані в лексико-семантичних системах трьох мов. Мовна репрезентація цього складного ментального конструкту виходить далеко за межі суто медичної термінології та відображає фундаментальні ціннісні установки соціумів. Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше здійснено комплексний зіставний аналіз вербалізації концепту «одужання», виявлено його ядро та периферію, описано спільні та відмінні когнітивні ознаки й метафоричні моделі. Практична цінність одержаних результатів полягає у можливості їх використання в лексикографічній практиці, у викладацькій діяльності, а також у практиці перекладу медичної та психологічної літератури.

Ключові слова: концепт, одужання, вербалізація, мовна картина світу, лінгвокультура, порівняльний аналіз, когнітивна ознака.

This research presents a comprehensive comparative analysis of linguistic means for verbalizing the concept of "recovery" in Ukrainian, English, and German linguocultures. The study's relevance stems from the strengthening anthropocentric paradigm in contemporary linguistics and growing scholarly interest in how languages represent mental processes related to human health. By systematically comparing this concept's objectification in two genetically related languages (English and German) and one unrelated language (Ukrainian), the study reveals new perspectives on how different societies conceptualize health and healing.

Research Methods. The methodological framework combines general scientific methods with specialized linguistic approaches to ensure comprehensive and objective results. The study employs four primary methods: descriptive analysis, conceptual analysis for modeling semantic structure, componential analysis for identifying differential senses, and comparative analysis for contrasting linguistic units across the three cultures. A corpus-based approach provided essential empirical data through three balanced national corpora: the British National Corpus (BNC), the German Reference Corpus (DeReKo), and the General Regionally Annotated Corpus of Ukrainian (GRAC). This integrated methodology enabled both quantitative and qualitative analysis of recovery-related lexical units, identification of culture-specific metaphors, and empirical validation of findings.

This research reveals that the universal biological process of health restoration conceals profound cultural differences encoded in each language's lexical-semantic system. The linguistic representation of recovery extends beyond medical terminology to reflect fundamental societal values and worldviews. The study's innovation lies in its comprehensive comparative analysis of recovery concept verbalization, systematically mapping its core and periphery while identifying shared and distinct cognitive features. These findings have practical applications in lexicography, language pedagogy, and the translation of medical and psychological texts.

Key words: concept, recovery, verbalization, linguistic worldview, linguoculture, comparative analysis, cognitive feature.

Постановка проблеми. В умовах поглиблення міжкультурної комунікації та глобалізації наукового простору виникає гостра необхідність у глибокому та всебічному аналізі мовних картин світу, що детермінують специфіку вербалізації універсальних понять у різних лінгвокультурах. Одним із таких фундаментальних концептів, що перебуває на перетині медичної, психологічної та соціокультурної сфер, є концепт «одужання». Його комплексний характер зумовлений поєднанням об'єктивних фізіологічних процесів та суб'єктивного досвіду індивіда, що знаходить своє відображення у складній семантичній структурі мовних одиниць, які його репрезентують. Лінгвокогнітивне моделювання цього концепту дає змогу виявити не лише спільні для людства уявлення про процес відновлення здоров'я, але й етнокультурну специфіку його осмислення, зафіксовану в лексико-фразеологічних системах української, англійської та німецької мов.

Актуальність зумовлена недостатнім рівнем вивчення когнітивних механізмів та мовних засобів вербалізації концепту «одужання» у зіставному аспекті. Попри наявність значної кількості досліджень, присвячених медичній термінології та соматичній лексиці, комплексний порівняльний аналіз семантичної структури, метафоричних моделей та прагматичного потенціалу одиниць, що об'єктивують зазначений концепт у трьох розрізнених мовних системах, дотепер не був предметом окремого наукового дослідження. Вирішення цієї проблеми має суттєве теоретичне значення для розвитку когнітивної лінгвістики, етнопсихолінгвістики та теорії міжкультурної комунікації, а також практичну цінність для лек-

сикографії, перекладознавства та оптимізації комунікації у сфері охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічною основою для дослідження мовної реалізації концептів виступають праці з когнітивної лінгвістики, які аналізують ментальні процеси та їхнє відображення у мові. Вагомий внесок у розробку теорії концепту здійснили закордонні вчені, зокрема Дж. Лакофф, який обґрунтував динамічний характер цього ментального комплексу [6]. У вітчизняному мовознавстві цю проблематику розвивала О. О. Хорошун, яка визначає концепт як «оперативно-змістову одиницю пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку», що відображає знання та досвід людини [1].

Структурні аспекти ментальних утворень та їхня культурна маркованість розглядаються у працях О. Газуди, яка наголошує на польовій організації концепту, що включає універсальне ядро та культурно-специфічну периферію, де фіксуються ціннісні установки соціуму [2]. Методологічні засади контрастивного аналізу лексико-семантичних систем, що є ключовими для міжмовного зіставлення концептуалізацій, закладено у працях Н. Андрейчук та О. Бабелюк [4]. Їхні підходи уможливають виявлення універсальних та специфічних рис об'єктивації складних феноменів у різних лінгвокультурах.

Прикладні дослідження вербалізації окремих аспектів відновлення здоров'я, зокрема метафоричного моделювання, представлені в роботі Р. Б. Горен-Воттс [5]. Дослідниця проаналізувала фреймування процесу одужання від розладів харчової поведінки через метафори «подарунка» чи

«будівельного блока», що корелюють із семантикою зцілення.

Попри наявність праць, присвячених медичній термінології та окремим когнітивним моделям, комплексний зіставний аналіз семантичної структури та метафоричних моделей, що об'єктивують концепт «одужання» в українській, англійській та німецькій мовних системах, дотепер не був предметом окремого наукового дослідження. Цей факт визначає актуальність та наукову новизну представленого дослідження.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у виявленні універсальних та етноспецифічних характеристик мовної об'єктивації концепту «одужання» в українській, англійській та німецькій мовах шляхом моделювання його семантичної структури та аналізу засобів його вербалізації.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення конкретних дослідницьких завдань. Необхідно здійснити системний аналіз теоретико-методологічної бази з когнітивної лінгвістики, семасіології та зіставного мовознавства для визначення ключових підходів до вивчення мовних концептів. На основі цього буде проведено моделювання семантичної структури концепту «одужання», що включає ідентифікацію його ядерних та периферійних компонентів у кожній з аналізованих мов. Наступним кроком стане зіставний аналіз лексико-фразеологічних одиниць, що вербалізують цей концепт, для встановлення спільних та відмінних семантичних ознак. Завершальним етапом дослідження буде виявлення та систематизація універсальних і специфічних для кожної лінгвокультури метафоричних моделей, які структурують уявлення про процес одужання.

Виклад основного матеріалу. Концепт «одужання» як об'єкт когнітивної лінгвістики становить складне ментальне утворення, що відбиває у свідомості носіїв мови уявлення про процес відновлення здоров'я. У сучасній когнітивній лінгвістиці термін «концепт» трактується як ключова одиниця мислення, що вербалізується в мові та є формою структурування знань про світ. Як зазначає О. О. Хорошун, концепт є «оперативно-змістовою одиницею пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку», яка відображає знання та досвід людини [1, с. 158-159]. Такий підхід, що розвивається у працях Дж. Лакоффа та інших дослідників, дозволяє розглядати концепт не як статичну одиницю, а як динамічний, багатовимірний ментальний комплекс [6].

Структура концепту «одужання» виявляє багатовимірну організацію, що включає ядерний компонент та розгалужену периферійну зону. Ядро концепту містить прототипне уявлення про фізіологічне відновлення функцій організму, тобто повернення до стану фізичного здоров'я. Цей базовий шар є найбільш універсальним і найменш залежним від культурного контексту. Натомість периферія концепту охоплює значно ширший спектр смислів, включаючи психологічне, соціальне та духовне відновлення. Ці периферійні компоненти є культурно маркованими і відбивають специфічні уявлення соціуму про повноцінне повернення людини до нормального життя. Саме на периферії концепту фіксуються метафоричні моделі, ціннісні установки та асоціативні зв'язки, що характеризують національну специфіку його сприйняття [2, с. 22]. Таким чином, центральною проблемою дослідження є виявлення універсальних семантичних інваріантів та культурно-специфічних змінних у процесі вербалізації цього складного феномену.

Методологія компаративного аналізу концепту «одужання» ґрунтується на зіставленні його мовних репрезентацій в українській, англійській та німецькій мовах. Вибір мов для компаративного аналізу детермінований їхньою генеалогічною та типологічною диференціацією, що створює сприятливі умови для виявлення як спільних, так і відмінних рис у концептуалізації досліджуваного явища. Англійська та німецька мови належать до германської групи індоєвропейської сім'ї, що передбачає наявність певних спільних рис у їхніх концептуальних системах. Українська мова, як представниця слов'янської групи, вносить у порівняння елемент значної культурної та мовної віддаленості, що дозволяє виявити глибокі контрасти.

Основним принципом контрастивного аналізу є визначення спільної основи для порівняння, або *tertium comparationis*. У межах дослідження такою основою виступає семантичний інваріант, що може бути визначений як «перехід від негативного фізичного або психологічного стану (хвороба) до позитивного стану (здоров'я)». Цей інваріант є універсальною когнітивною моделлю, яка лежить в основі концепту «одужання» в усіх трьох культурах і слугує точкою відліку для виявлення національно-культурних особливостей його вербалізації. Аналіз відхилень та варіацій у мовній об'єктивації цього інваріанта дозволяє описати специфіку кожної лінгвокультури.

Для забезпечення об'єктивності висновків та репрезентативності емпіричного матеріалу мето-

дологія дослідження передбачає інтеграцію корпусного підходу. Залучення даних збалансованих національних корпусів, таких як Британський національний корпус (BNC), корпус німецької мови DeReKo (Deutsches Referenzkorpus) та Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК), уможлиблює проведення кількісного та якісного аналізу лексичних одиниць, що номінують концепт «одужання». Методика аналізу включає відбір ключових лексем та фразеологізмів, вивчення їхньої сполучуваності (колокацій), синтаксичних конструкцій та контекстуального вживання. Такий підхід дозволяє виявити домінантні та периферійні способи вербалізації концепту, ідентифікувати культурно-специфічні метафори та встановити частотність актуалізації різних його аспектів, що робить висновки дослідження емпірично обґрунтованими та верифікованими.

Від теоретико-методологічних засад дослідження концептуальних структур доцільно перейти до безпосереднього лексико-семантичного аналізу мовних одиниць, що вербалізують ядро та периферію концепту «одужання» в українській, англійській та німецькій мовах. Такий перехід дозволяє від загальних принципів контрастивної лінгвістики та когнітології звернутися до конкретного мовного матеріалу, виявляючи універсальні та специфічні риси об'єктивації цього складного феномену в різних лінгвокультурах [4, с. 126, 166, 168]. Центральне місце в семантичному полі концепту займають ядерні лексеми, що є його найменуваннями: українська *одужання*, англійська *recovery* та німецька *Genesung*. Етимологічний аналіз цих одиниць розкриває глибинні когнітивні метафори, що лежать в основі їхньої семантики. Українська лексема *одужання* походить від праслов'янського кореня **dugъ*, пов'язаного із силою та здоров'ям, що відображено в сучасному слові *дужий*. Внутрішня форма слова, отже, акцентує ідею повернення до стану фізичної міцності та життєвої сили, тобто одужання мислиться як відновлення природної властивості організму. Англійське *recovery* через старофранцузьке *recovrer* сходить до латинського *recuperāre*, що означає «повернути назад, відновити, знову отримати». Ця етимологія вказує на зовсім іншу когнітивну модель: здоров'я уявляється як втрачений об'єкт або стан, який необхідно «повернути» або «знайти». Процес одужання тут є актом рекуперації, повернення втраченого. Німецька лексема *Genesung* має корінь у прагерманському *ganesanq*, що означає «залишитися живим, вряту-

ватися, зцілитися». Тут на передній план виходить ідея подолання смертельної небезпеки, порятунку від загрози, що підкреслює екзистенційний вимір процесу, його зв'язок із фундаментальним протиставленням життя та смерті.

Порівняльний аналіз словникових дефініцій дозволяє виділити спільні та відмінні семантичні компоненти. У всіх трьох мовах ядро значення містить сему «Повернення до нормального фізичного стану після хвороби». Проте аналіз валентності та типових колокацій на основі корпусних даних (зокрема, Grac, British National Corpus, DWDS) виявляє суттєві розбіжності. Для української мови характерні конструкції типу *одужання від хвороби*, де акцентується причина, та *повне/швидко одужання*, що характеризує результат. В англійській мові надзвичайно поширена фраза *to make a full recovery*, яка представляє одужання як активне досягнення, результат докладених зусиль [3, с. 411-412]. Це підкреслює агентивність суб'єкта. У німецькій мові частотні колокації *eine schnelle Genesung* та *gute Genesung* фокусуються на якості та темпоральних характеристиках процесу, що може вказувати на певну пасивність реципієнта, для якого бажають «доброго одужання».

Периферію концепту формують синонімічні ряди та ширше семантичне поле. Компаративний аналіз синонімів виявляє значні культурно-специфічні відмінності у концептуалізації процесу. В українській мові синонімічний ряд включає лексеми *зцілення*, *відновлення*, *виодужання*. Англійський ряд представлений лексемами *healing*, *convalescence*, *recuperation*, *restoration*, а німецький – *Heilung*, *Erholung*, *Wiederherstellung*. Диференціація семантичних відтінків у цих рядах відбувається за кількома осями: процес проти результату, фізичний аспект проти духовного, формальний стиль проти неформального.

Лексеми *healing*, *Heilung* та *зцілення* мають виражену конотацію духовності та цілісності, що виходить за межі суто фізичного стану. Вони часто використовуються в контекстах, пов'язаних із психологічними травмами, духовними пошуками та відновленням внутрішньої гармонії. Дослідження метафор розладів харчової поведінки демонструє, як процес одужання фреймується не просто як повернення фізичного здоров'я, а як «подарунок» (*Gift*) чи «будівельний блок» (*Building Block*) для нового життя [5, с. 10, 133, 136], що корелює саме з семантикою *healing*. Поняття *зцілення* в українській культурі має глибокі історичні та релігійні конотації, пов'язані

з вірою та втручанням вищих сил, що не завжди є еквівалентним англійському *healing*, яке може мати і світський, психологічний характер.

Натомість лексеми *recuperation*, *Erholung* та *відновлення* зосереджені переважно на процесі відновлення фізичних сил після хвороби, виснаження або навантаження. Вони є більш нейтральними та технічними, позбавленими духовних конотацій. Англійське *convalescence* та німецьке *Rekonvaleszenz* позначають саме період після хвороби, коли пацієнт поступово набирається сил, що в українській мові не має точного однослівного відповідника і передається описово. Лексеми *restoration* та *Wiederherstellung* (відновлення) підкреслюють аспект повернення до початкового, неущожененого стану, часто застосовуються не лише до людей, але й до об'єктів чи систем, що свідчить про їхню вищу семантичну абстрактність порівняно з ядерними лексемами.

Важливим виміром концептуалізації є агентивність у синтаксичних структурах, що позначають одужання. Аналіз конструкцій виявляє, чи схильна та чи інша лінгвокультура представляти суб'єкта як активного діяча процесу, чи як пасивного реципієнта, з яким цей процес відбувається. В англійській мові домінують активні конструкції, як-от *I am recovering* або вже згадане *I made a recovery*. Це свідчить про когнітивну настанову, де індивід несе відповідальність за своє одужання і активно бере в ньому участь. Навіть пасивні конструкції типу *I was healed* часто імплікують зовнішнього агента (лікаря, Бога), але не виключають внутрішніх зусиль пацієнта. У німецькій та українській мовах ситуація складніша. Поряд з активними конструкціями (*Я одужую*, *Ich genes*) поширені медіальні та безособові моделі, що представляють процес як такий, що відбувається сам по собі, часто незалежно від волі суб'єкта. Наприклад, українська конструкція *Йому краще* або німецька *Es geht ihm besser* усувають суб'єкта з позиції активного діяча. Така модель може відображати культурну настанову, де здоров'я та хвороба розглядаються як стани, що більшою мірою залежать від зовнішніх чинників або долі, аніж від індивідуальних зусиль. Для емпіричної верифікації цих припущень доцільним є проведення кількісного аналізу частотності агентивних та пасивних конструкцій у паралельних корпусах. Такий аналіз дозволить виявити статистично значущі відмінності та обґрунтувати висновки щодо культурно зумовлених когнітивних настанов, які впливають на мовну репрезентацію одужання. Адже, як показує контрастивний аналіз, за, здавалося б, універ-

сальним біологічним процесом криються глибокі розбіжності у світосприйнятті, зафіксовані в лексико-семантичній системі мови [4, с. 124, 166, 184, 187].

Отже, метафоричне моделювання концепту «одужання» в українській, англійській та німецькій мовах демонструє як універсальні когнітивні механізми осмислення цього складного процесу, так і культурно-специфічні акценти. Домінантні моделі, такі як *подорож*, *боротьба*, *відбудова* та *повернення*, є спільними для трьох лінгвокультур, проте їхня частотність та прагматичний потенціал відображають глибинні відмінності у світосприйнятті, зокрема в уявленнях про роль індивіда та зовнішніх сил у процесі відновлення здоров'я.

Висновки. Проведене дослідження мовних засобів, що вербалізують концепт «одужання», в українській, англійській та німецькій лінгвокультурах дозволяє сформулювати низку узагальнювальних положень. Аналіз підтвердив, що за, здавалося б, універсальним біологічним процесом відновлення здоров'я ховаються глибокі національно-культурні відмінності. Ці відмінності зафіксовані в лексико-семантичних системах трьох мов, що є досить цікавим феноменом. Дослідження доводить, що мовна репрезентація цього складного ментального конструкту виходить далеко за межі суто медичної термінології. Вона відображає фундаментальні ціннісні установки соціумів, їхні світоглядні парадигми.

Насамперед було встановлено, що ядерні лексеми, які номінують концепт, розкривають відмінні когнітивні метафори, що лежать в основі його осмислення. Наприклад, українська лексема *одужання*, що походить від праслов'янського кореня *duǵь* (сила, здоров'я), актуалізує ідею відновлення природної, іманентно властивої організму міцності. Тут процес мислиться як повернення до норми. А от англійське *recovery* (від лат. *recuperāre* – повернути, знову отримати) структурує уявлення про здоров'я як про втрачений об'єкт або стан, який необхідно активно «повернути» чи «знайти». Це підкреслює зовсім іншу модель, де центральною є ідея рекуперації. І, нарешті, німецька лексема *Genesung* (від прагерм. *ganesanq* – залишитися живим, врятуватися) висуває на передній план екзистенційний вимір процесу, акцентуючи на подоланні смертельної небезпеки та порятунку від загрози.

Було виявлено, що структура концепту «одужання» в усіх трьох лінгвокультурах має польову організацію, що включає універсальне ядро та культурно-специфічну периферію. Ядерний компонент, що містить сему «Повернення до

нормального фізичного стану після хвороби», є спільним і найменш залежним від культурного контексту. Проте саме на периферії, що охоплює психологічне, соціальне та духовне відновлення, фіксуються найсуттєвіші розбіжності. Саме тут кристалізуються метафоричні моделі та асоціативні зв'язки, що характеризують національну специфіку сприйняття цього феномену, що знаходить підтвердження у працях з контрастивної лексикології.

Один із ключових висновків стосується концептуалізації агентивності суб'єкта в процесі одужання. Аналіз синтаксичних конструкцій засвідчив наявність когнітивної настанови в англомовному просторі, де індивід несе відповідальність за власне одужання і активно бере в ньому участь. Домінують активні конструкції на кшталт *I am recovering* або *I made a full recovery*, що підкреслюють агентивність суб'єкта. Натомість в українській та німецькій мовах ситуація є складнішою. Поряд з активними формами (*Я одужую*, *Ich genesse*), значного поширення набули медіальні та безособові моделі (*Йому краще*, *Es geht ihm besser*), які представляють процес як такий, що відбувається ніби сам по собі, незалежно від волі індивіда. Така мовна картина може відображати культурну установку, де здоров'я та хвороба розглядаються як стани, що більшою мірою залежать від зовнішніх чинників або долі, аніж від індивідуальних зусиль.

Аналіз синонімічних рядів, що формують периферію концепту, також виявив значні куль-

турно-специфічні відмінності. Лексеми *healing* та *Heilung* мають виражену конотацію духовності та цілісності, що виходить за межі суто фізичного стану. Як показують дослідження метафор, одужання може фреймуватися не як повернення здоров'я, а як «подарунок» (Gift) чи «будівельний блок» (Building Block) для нового життя, що корелює саме з семантикою *healing*. Поняття *зцілення* в українській культурі має глибокі релігійні конотації, не завжди еквівалентні світському чи психологічному характеру англійського терміна. На противагу, лексеми *recuperation*, *Erholung* та *відновлення* зосереджені переважно на технічному процесі відновлення фізичних сил після хвороби чи навантаження, будучи позбавленими духовних конотацій.

Перспективи подальших розвідок вбачаються у розширенні матеріалу дослідження шляхом залучення інших генетично споріднених та неспоріднених мов. Цікавим напрямком є також поглиблений аналіз функціонування концепту «одужання» в різних типах дискурсу: від медичних наративів до художньої літератури та повсякденного спілкування. Це дозволить ще глибше зрозуміти, як культурні особливості впливають на наше сприйняття одного з найважливіших аспектів людського досвіду – повернення до здоров'я. Адже, як зазначає О. О. Хорошун, концепт є «оперативно-змістовою одиницею пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи та мови мозку», що відображає знання та досвід людини, а отже, є ключем до розуміння її світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Хорошун О. О. Концепт як основне поняття когнітивної лінгвістики. *Електронна бібліотека Житомирського державного університету – Електронна бібліотека Житомирського державного університету*. URL: https://eprints.zu.edu.ua/4089/1/Vip_49_32.pdf дата звернення: 22.10.2025).
2. Газуда О. Концепт як ментальне утворення у когнітивній лінгвістиці. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/56536e29-f4e6-473b-abe9-b96b20b1ac8e/content> (дата звернення: 22.10.2025).
3. Рудюк Т. В. Концептосфера як об'єкт дослідження сучасного мовознавства. *Apache2 Ubuntu Default Page: It works*. URL: <https://enpuihb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9f543929-6a5a-4959-9b71-110a993fcd81/content> (дата звернення: 22.10.2025).
4. Andreichuk N., Babeliuk O. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice. Kherson : Publishing House "Helvetica", 2019. 236 p.
5. Goren-Watts R. B. Eating Disorder Metaphors: A Qualitative Meta-synthesis of Women's Experiences. 2011. URL: http://rave.ohiolink.edu/etdc/view?acc_num=antioch1311014326 (date of access: 22.10.2025).
6. Langacker R. W., Lakoff G. Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind. *Language*. 1988. Vol. 64, no. 2. P. 384. URL: <https://doi.org/10.2307/415440> (date of access: 24.10.2025).

Дата першого надходження рукопису до видання: 24.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025